

Tâm mọt thời gian này, khi được gặp đến những tiêu cực xảy ra trong xã hội nước ta, ngẫm lại ta thấy rằng dùng hai chữ “tâm” và “tâm”. Quả là hai từ rất gần, nhưng cần ghi nhớ thích, ai cũng hiểu. Và tôi cũng bắt đầu trong việc dùng hai từ này. Tuy nhiên, cũng cần phân biệt từ mà quan trọng của hai từ này trong lĩnh vực vì mô hay lĩnh vực vĩ mô (ý tôi muốn nói khi chúng được dùng để phân tích cá nhân hay được dùng để phân tích liên quan đến tập thể).

Đầu tháng 3-2009 vừa qua, trong một bài báo của tôi đăng trong nước (1), tôi đã dùng chúng. Do từ tập chí đăng bài của tôi là tập chí giấy, không đưa lên mạng, nên chắc ít người biết từ, nay tôi xin trích lại đây vài câu. Tôi đã viết:

Những nước tiên tiến, những đất nước xây dựng nhà máy điện hạt nhân, khai thác quặng mỏ, xây dựng khu vực kinh tế này nọ, đều được nghiên cứu kỹ lưỡng mà mọi mặt, từ vấn đề đào tạo nhân sự, lợi ích cho tập thể, môi trường, thời điểm phù hợp, địa điểm, nhân hòa để giải quyết đoàn kết các dân tộc đa và thiểu số cần thiết cho an ninh quốc gia, cho thế hệ tương lai, để có tập thể. Vậy mà cũng còn xảy ra những bất trắc. Huống hồ một nước chưa có kinh nghiệm xây dựng, vì bắt qua một vài tham sự nên dễ lấy quy tắc nhảm nhí, đó là từ tôi sử dụng « không có tâm ». Còn vì lợi ích cá nhân hay lợi ích của một tập thể đoàn quyên lợi, mà quy tắc nhảm nhí, thì đó là từ tôi sử dụng « không có tâm ». [...]

Một khác, thích phô trương hoành tráng, không phải là hào dân tộc. Những hoành tráng, rực rỡ vàng bạc, núi sông hùng vĩ, hay được phô ra, nhưng qua là do thiên nhiên ưu đãi mà có; những cái đó không phải do sức người mà mình xây dựng nên; nếu không tô điểm thêm, thì cũng không nên đào bới hay ho, tiêu xài do lợi ích nhất thời của một nhóm người. Cũng nên dành tiền cho những thế hệ mai sau, khi phải kéo cày trở lại.

Hiện nay, không phải là không có những lợi ích như báo tâm mọt sự người tâm huyết. Những những lợi ích như báo đó, có được nghe thấy hay không; sự này cũng phải thuộc vào người có trách nhiệm có « tâm » và có « tâm » không.

Nhân dịp này, tôi xin nhắc lại một câu chuyện cũ. Vào những năm cuối của thập niên 50 thế kỷ

Ch  T M và ch  T M

Tác Giả: B i Tr ng Li u

Thứ Năm, 23 Tháng 4 Năm 2009 15:21

trước, th i c n t n t i tri u đ i nh  Ng  c a  ng Di m, l c  ng Nguy n Kh c Vi n c n   Ph p,  ng c  đ i c u đ i d n   qu n  n Maubert, c n g i l  qu n “c  H ”. Đ i c u đ i đ  l  :

B n rượu, b n ch , không b n nước,
 n c m,  n ph , ch ng  n ng .

Tuy không ph i l c nào c ng đ ng   v i m i   ki n c a  ng Vi n, t i ho n to n t n th  ng đ i c u đ i đ , m  ch c nhi u ki u b o   Ph p c n nh .

M i r i, t i c  đ c đ u đ  m t đ i c u đ i “ nh i ” (plagier)  ng Vi n nh  sau :

B n đ t, b n nh ,đ ng b n nước,
Đ p đ u, đ p qu ng, ch  đ p ng .

T i v n l  đ ng, n n th  ng qu n ghi nguồn, nh ng s  qu n nguồn này đ  đ n cho ch nh xác, c ng ch ng qu n tr ng.

N u đ m so sánh, th i v  t ng , đ i c u đ i c a  ng Vi n ch i ch  r t h p. C n v  nội dung th i đ i c u đ i c a  ng Vi n l  chuy n cũ x y ra đ  n a th  k , tri u đ i Ng  Đ nh đ  ch m đ t v  h nh nh  l  đ  m t l i nguy n (2) cho b n th n ; đ i c u đ i nh i l  chuy n th i s , v  c  v  mang d ng đ p c a m t l i nh  v  th .

  h n t c gi  c a đ i c u đ i e người ta không c  “ t m ”. T i v n  a gi m kh nh, n n ngh  r ng, tr  m t s  người tham t i m c không c n “ t m ”, chuy n sai lầm trong quyết định th i n y, th  ng l  do người không c  “ t m ”.

(1) H n Vi t s  21, th ng 3-2009. b i “ V  t  : m t h u qu  c a Giáo đ c ? ”, v  v  Vietsciences đ ng l i tr n m ng ng y 25-3-2009.

C ng trong b i n y, t i đ  vi t :

Có « tâm » hay không, là do giáo dác háng ; có « tám » hay không, là do giáo dác đào táo tháng táng. Nói ká hán, hác táp sao cho con ngái biát tán tráng nháng giá trá đáo đác cábán, đó là tá thuá còn thá, đáu có phái chá có há kháu hiáu, báo cáo thành tích và hán thá náa, đáu chá táp cho quen xá vá đá đáu tranh giai cáp nhá mát thái đáa qua. Khi đá lán, hác táp chuyên môn mà lá là, chín bá làm mái, nhân nháng vá trình đá, thì khi vào đái vá trí cáa mình thì không thá hoàn thành trách nhiám. Thá đá nhá vá nháng đá án kinh tá, khoa hác, ká thuát, công nghá, hiáu biát khiám khuyát thì đá bá sót mát sá tham sá, nên quyát đánh sai.

(2) Tôi dùng tá “ nguyán ”, theo nghĩa “ nguyán ” : tá nhá, cam kát sá làm đáng nhá váy. Thá đá nhá Đái Nam quác sá đái n ca, khi viát vá Hai bà Tráng: “Chá em náng mát lái nguyán”.